

Lesbrief

Mannus en de onzichtbare kracht

Titel: Elfingboek 1 – Mannus en de onzichtbare kracht

Schrijver: Esther Wittenberg

Omslagillustratie en plattegrond schutblad: Sophie Pluim

Uitgever: Luitingh-Sijthoff

Aantal bladzijden: 272

Geslacht vanaf: 10 jaar

- **Tijdvak:** Monniken en ridders, Oriëntatie op jezelf—>kerndoel tijd—> kerndoel 51,52,53 <https://www.slo.nl/thema/meer/tule/orientatie-jezelf-wereld/>
- **Leerdoelen:** leesbeleving – geschiedenis – schrijven – tekenen – kennis over dyslectie
- **SLO doelen:** tijd – ik kan een gedicht schrijven – leesbevordering – begrijpend lezen
- **Doelgroep:** groep 7 & 8
- **Nodig:** digibord, pen, papier, potloden, een exemplaar van het boek, internet en eventueel enkele boeken over het kasteelleven in de middeleeuwen

Mannus leeft in een zelfverzonnen land in de tijd van kastelen, ridders en monniken. Hij is de zoon van een kasteelheer, maar heeft geen enkel talent voor het ridderschap, zoals zijn broers. Hij leert moeilijk lezen en schrijven (nu zouden we hem dyslectisch noemen) en hij is zo onhandig dat ook zijn zwaardvechtlessen een ramp zijn. Zijn moeder stuurt hem de bergen in naar een mysterieuze kluisenaar. Bij kluisenaar Ougus leert Mannus een onverwachte kant van zichzelf kennen. Maar dan wordt het land van zijn ouders aangevallen en moet hij in actie komen. Is hij daar wel klaar voor?

Lesbrief

Mannus en de onzichtbare kracht

Tips voor de leerkracht:

1. Deze opdrachten kun je allemaal na elkaar geven, maar je kunt ze ook los aanbieden.
2. Bij de tekenopdracht van opdracht 3 kunnen leerlingen gebruikmaken van materialen van jouw voorkeur.
3. Deze opdrachten kun je ook aanpassen zodat ze geschikt zijn binnen een reeks close-readinglessen of binnen een taalronde.

Opdracht 1 – tweetallen - leesbeleving

Lees samen met de leerlingen de eerste drie hoofdstukken (blz 12 t/m 23).

Laat de leerlingen in tweetallen bespreken om welke dingen Mannus allemaal verdrietig is en vraag ze een lijstje te maken.

Laat ze samen opschrijven wat Mannus doet om weer wat vrolijker te worden.

Vervolgens bedenken de leerlingen of er dingen zijn waarin zijzelf niet zo goed zijn. Zijn er dingen waar zij graag beter in zouden willen zijn? Laat ze die dingen voor zichzelf opschrijven en daarna bespreken met hun schoudermaatje.

Laat leerlingen ten slotte voor zichzelf opschrijven wat zij doen om weer wat vrolijker te worden. Laat ze dat vervolgens bespreken met hun schoudermaatje.

Lesbrief

Mannus en de onzichtbare kracht

Tips voor de leerkracht:

1. Deze opdrachten kun je allemaal na elkaar geven, maar je kunt ze ook los aanbieden.
2. Bij de tekenopdracht van opdracht 3 kunnen leerlingen gebruikmaken van materialen van jouw voorkeur.
3. Deze opdrachten kun je ook aanpassen zodat ze geschikt zijn binnen een reeks close-readinglessen of binnen een taalronde.

Opdracht 2 – tafelgroepjes – instructie klassikaal – geschiedenis

Ook deze opdracht past bij de eerste drie hoofdstukken, waarin Mannus achtereenvolgens in de stallen, in zijn slaapkamer en in de kasteelkeuken is.

Bekijk klassikaal dit vijf minuten durende filmpje van Schooltv over het leven in kastelen: <https://schooltv.nl/video-item/het-zag-het-leven-op-een-kasteel-eruit-terug-naar-de-middeleeuwen>

Laat leerlingen in tafelgroepjes op een A3-posterformaat een plattegrond/tekening maken van een middeleeuws kasteelterrein. Met pijltjes zetten ze extra informatie bij minimaal vijf verschillende plekken op het terrein. Op internet en/of in van tevoren verzamelde boeken kunnen ze dingen opzoeken.

Wanneer de poster klaar is, vertellen de groepjes tijdens een posterpresentatie wat er allemaal op hun poster is te zien. Daarna kunnen de posters worden opgehangen in de klas.

Lesbrief

Mannus en de onzichtbare kracht

Opdracht 3 – individueel – tekenen

In dit boek staan geen illustraties, behalve de afbeelding op de voorkant, de landkaart en de kleine tekeningetjes aan het begin van elk hoofdstuk. Deze illustraties zijn getekend door Sophie Pluim. Zij is een bekende illustrator. Zij las het boek en begon daarna met tekenen. Datzelfde gaan de leerlingen nu ook doen.

Lees op [bladzijde 13](#) over kasteel De Witte Bergen

Lees op [bladzijde 39 en 40](#) over het huisje van oma

Lees op [bladzijde 46, 47 en 48](#) over de kluzenaarshut van Ougus

Lees op [bladzijde 98 en 99](#) over het paleis van de Elflingkonink

Laat elke leerling een van deze vier woonplekken kiezen. Ze mogen de plek tekenen zoals die er volgens hen uitziet. Laat ze eerst met potlood een ruwe schets maken. Laat ze de tekening daarna in het net uitwerken. Je kunt leerlingen laten werken met kleurpotloden, krijtjes of (water)verf.

Opdracht 4 – klassikaal – wat is dyslexie?

Bekijk dit vijftien minuten durende filmpje over dyslexie:

<https://schooltv.nl/video-item/het-klokhuis-dyslexie>. Je kunt er ook voor kiezen om alleen het eerste gedeelte te laten zien waarin de deskundige uitlegt wat dyslexie is.

Geef vooraf de kijkvraag mee: kun je na afloop van het filmpje uitleggen wat dyslexie is? Namelijk: een aangeboren woordblindheid, waarbij de hersenen van een kind met dyslexie de letters en woorden niet goed kunnen opslaan en vinden (de woordenbibliotheek). Bespreek samen na.

Lesbrief

Mannus en de onzichtbare kracht

Opdracht 5 – individueel – schrijven

Je krijgt in het boek mee hoe Mannus zich voelt. Laat leerlingen kiezen uit een van de vier onderstaande hoofdstukken.

Hoofdstuk 16: blij omdat hij ontdekt dat hij ergens bijzonder goed in is.

Hoofdstuk 22: verdrietig omdat zijn vader is vermoord en zijn moeder gevangen is gezet.

Hoofdstuk 46: bang om te stikken en om ontdekt te worden.

Hoofdstuk 54: boos omdat iemand zijn moeder slaat.

Laat leerlingen kiezen. Ze mogen een gedicht schrijven over het gevoel dat belangrijk is in het hoofdstuk dat zij hebben gekozen. Dus over: blijdschap, verdriet, angst of woede.

Laat leerlingen nadenken over een situatie waarin ze zich blij, verdrietig, bang of boos voelden.

Laat ze daarna een woordweb maken. Ze zetten de emotie van hun keuze in het midden op een vel papier en daaromheen: wat, waar, wanneer, hoe het kwam, hoe het afliep, maar ook woorden die bij de door hun gekozen emotie passen (zoals lachen bij blij, schreeuwen bij boos etc.). Dan hebben ze al een basis voor een gedicht.

Hebben leerlingen al vaker gedichten geschreven? Laat ze dan vrij om de vorm te kiezen. Het gedicht hoeft niet te rijmen, maar moet wel fijn klinken als ze het voorlezen.

Hebben leerlingen nog weinig ervaring met dichten? Laat ze dan een rondel schrijven over het gevoel van hun keuze.

Van alle gedichten samen kan ten slotte een klassendichtbundel worden gemaakt.